Leden van de Gemeenteraad van Alphen aan den Rijn

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3829851

Datum
9 juni 2026

Onderwerp
Achtergronden bij besluit Groot onderhoud beweegbare bruggen

Team Regie en Innovatie

Geachte leden van de raad,

Het college heeft besloten een samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met Provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van groot onderhoud aan verschillende bruggen in het centrum van Alphen aan den Rijn en in Zwammerdam. Binnenkort behandelt uw raad het voorstel voor de financiële dekking van de beoogde werkzaamheden.

De beweegbare bruggen hebben altijd uw bijzondere aandacht en wij beseffen ons dat er forse investeringen mee zijn gemoeid. Om de besluitvorming in de gemeenteraad op basis van voldoende informatie te laten plaatsvinden, hechten wij eraan om u, via deze brief, de context te schetsen van het groot onderhoud van de gemeentelijke bruggen.

Beweegbare bruggen
Gemeente Alphen aan den Rijn wordt doorsneden door verschillende waterlopen met als gevolg dat er veel bruggen aanwezig zijn. Daartoe behoren een verschillende grote beweegbare bruggen die het landverkeer in staat stellen de waterlopen te passeren. Daarnaast is Alphen aan den Rijn een belangrijk knooppunt voor de scheepvaart, zowel beroeps- als recreatievaart. Het goed en veilig functioneren van de bruggen is van belang voor zowel het wegverkeer als het vaarverkeer.

De gemeente is eigenaar van 7 beweegbare bruggen over de Oude Rijn en Ziende. De provincie is daarnaast eigenaar van 9 bruggen, waaronder de hefbruggen in Boskoop en Alphen aan den Rijn over de Gouwe.

Samenwerking provincie Zuid-Holland
Om de bruggen veilig, betrouwbaar en beschikbaar te houden wordt intensief samengewerkt met provincie Zuid-Holland. De provinciale organisatie heeft veel kennis van beheer en onderhoud van bruggen en is bereid deze ten behoeve van de gemeentelijke bruggen in te zetten. Het gezamenlijk uitvoeren van onderhoud draagt bij aan de voorspelbaarheid en betrouwbaarheid van de provinciale vaarwegen. Er is zodoende sprake van een wederzijds belang.

De bruggen worden op afstand bediend vanuit het provinciale bediencentrum Steekterpoort aan de Steekterweg in Alphen aan den Rijn. De provincie bedient de gemeentelijke bruggen in opdracht van de gemeente. Dankzij goed onderhoud en centrale bediening kunnen beroepsvaart en recreanten veilig gebruik maken van de vaarwegen.

Verschillende vormen van onderhoud
Het onderhoud aan de bruggen bestaat uit verschillende onderdelen: het dagelijks onderhoud inclusief calamiteiten en het groot onderhoud. In het dagelijks onderhoud zijn er 6 inspectie- en onderhoudsmomenten per jaar. Het groot onderhoud heeft een cyclus van 15 jaar. In het groot onderhoud worden onderdelen vervangen die aan het einde van hun levensduur zijn, zoals bijvoorbeeld de componenten van de besturingsinstallatie of worden onderdelen vervangen die door slijtage niet meer voldoende functioneren. In het groot onderhoud worden ook functionele aanpassingen doorgevoerd die op basis van nieuwe regelgeving noodzakelijk zijn, denk hierbij aan Arbowetgeving. Tot slot worden in het groot onderhoud de verschillende onderdelen opnieuw geverfd en geconserveerd.

Voorbereiding groot onderhoud
De voorbereidingen voor groot onderhoud starten zo'n 4 jaar voor de gewenste uitvoeringsperiode. Er wordt in een trajectstudie beoordeeld of de bruggen nog voldoende functioneren in het wegen- en vaarnetwerk en of er mogelijk functionele aanpassingen nodig zijn. Vervolgens wordt de staat van de brug in verschillende onderzoeken in beeld gebracht en wordt de omvang van het groot onderhoud bepaald. De onderhoudsmaatregelen hebben tot doel om de brug de komende 15 jaar zijn functie te laten vervullen, waarbij in deze periode alleen dagelijks beheer en onderhoud noodzakelijk is.

Op basis van een raming van de investeringskosten wordt de benodigde budgetruimte bepaald.
Wanneer er duidelijkheid is over de omvang van de werkzaamheden en de budgetten zijn beschikbaar gesteld volgt de aanbesteding en gunning.
Er wordt een 2-fasencontract aangegaan waarbij de aannemer, in de eerste fase, de werkzaamheden nader technisch uitwerkt en van een prijsopgave voorziet. In de tweede fase krijgt de aannemer, mits het passend is, de opdracht tot daadwerkelijke uitvoering van de werkzaamheden.

Het voorstel dat uw raad binnenkort behandelt, betreft het beschikbaar stellen van voldoende budget om de geïnventariseerde werkzaamheden te kunnen uitwerken en uitvoeren. Er is nog geen opdracht verstrekt aan een aannemer. De beschikbaarheid van voldoende financiële middelen is voorwaarde voor deze opdrachtverstrekking.

Planning
De gemeentelijke bruggen Albert Schweitzerbrug, Koningin Julianabrug, Swaenswijkbrug en Ziendebrug worden in de periode 2028-2030 in onderhoud genomen. Tegelijkertijd zal provincie Zuid-Holland groot onderhoud uitvoeren aan haar bruggen in hetzelfde vaartraject: Woubrugsebrug, 's-Molenaarsbrug en Alphensebrug.

De onderhoudsplanning van de overige gemeentelijk bruggen is als volgt. Eind 2026 start het groot onderhoud aan de Koudekerksebrug. Het groot onderhoud aan de Koningin Máximabrug en Rijnhavenbrug is voorzien in 2033.

Financieel
De kosten van het groot onderhoud aan de gemeentelijke bruggen in het centrum van Alphen aan den Rijn en in Zwammerdam zijn berekend op €14,1 mln. in totaal.

In ons voorstel aan uw raad is een dekkingsvoorstel opgenomen met de volgende strekking.
Ten behoeve van de Ziendebrug is een bedrag ter grootte van € 1.400.00 beschikbaar in de reserve Groot onderhoud beweegbare bruggen. Daarnaast is via de Kadernota 2025 een aanvullend budget van € 1.300.000 gereserveerd voor onderhoud aan deze brug (M250004).
In de kadernota 2026 zijn de overige verwachte kapitaallasten (vanaf 2030) van deze investeringen al gemeld. Omdat de kapitaallasten buiten de meerjarenraming 2027-2029 van deze kadernota vielen, zijn hieraan effectief geen middelen toegewezen.
De afschrijving en rentelasten van de investering zullen vanaf 2030 in de begroting worden geeffectueerd. De jaarlijkse lasten ter grootte van € 564.000 drukken vanaf dat moment op de ruimte in de begroting.

Beheerplan beweegbare bruggen
In 2026 zal het college het beheerplan beweegbare bruggen actualiseren. In het beheerplan zal de ontwikkeling van het areaal worden beschreven en de verwachte (financiële) planning van het groot onderhoud voor de periode tot 2036.

Informatiemarkt
Het beheer en onderhoud van grote beweegbare bruggen heeft verschillende facetten. We kunnen ons voorstellen dat de informatie in deze brief en het raadsvoorstel vragen bij u oproept. Als u daar prijs op stelt, organiseren wij een informatiemarkt waar, in het algemeen, het beheer en onderhoud van de bruggen wordt toegelicht, maar ook wordt ingegaan op de voorgenomen werkzaamheden aan de 4 bruggen in het raadsvoorstel.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,

de secretaris,
F. (Flora) van den Berg

de burgemeester,
F.D. (Erik) van Heijningen